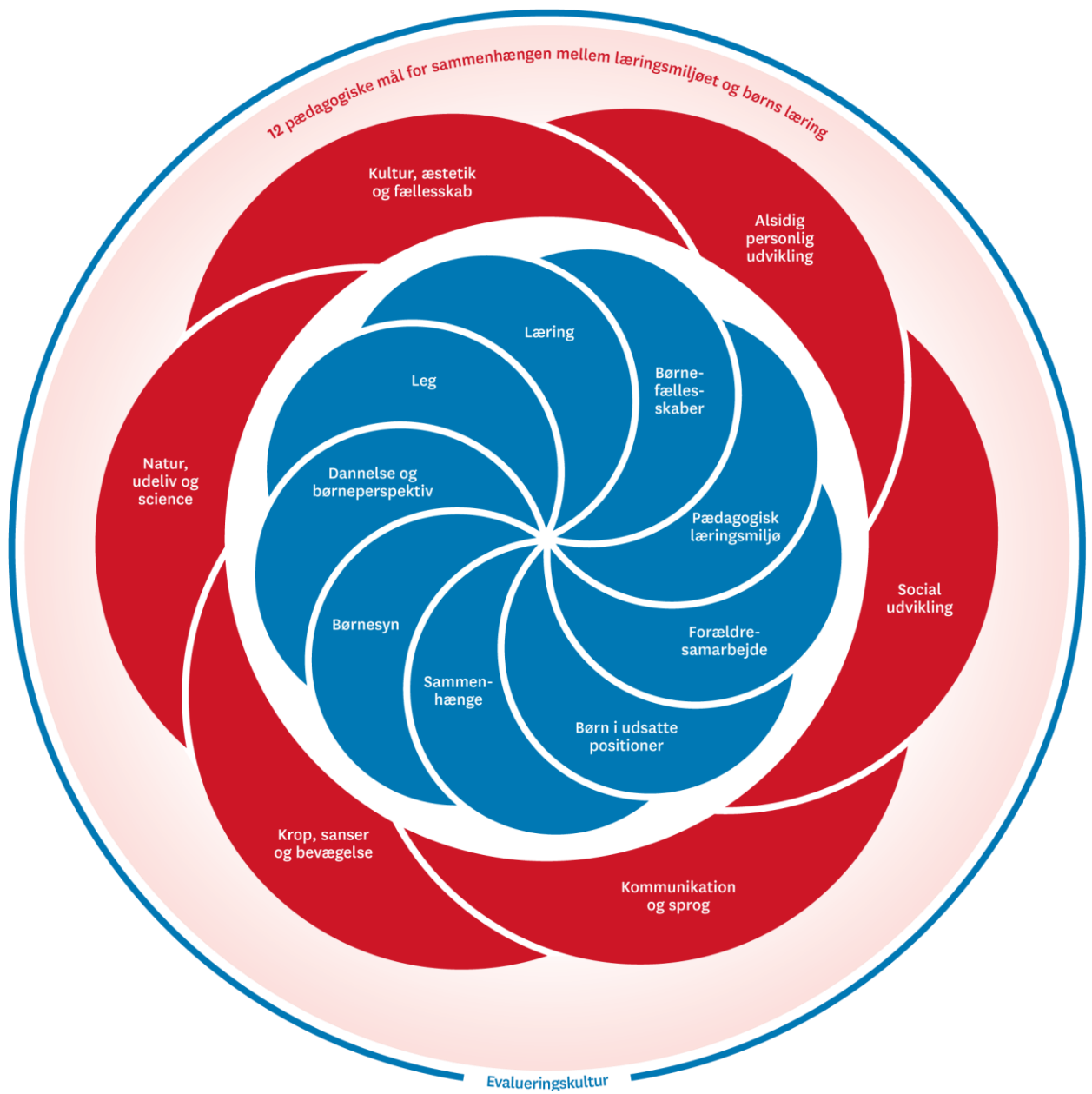

Pædagogisk læreplan for Filosofvænget vuggestue 2019

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Forord

Det pædagogiske grundlag er blevet udarbejdet i samarbejde med udvalgte pædagogiske medarbejdere (også kaldet faglige fyrtårne).

Det faglige udvalg har bestået af medarbejdere (fyrtårne) fra alle klyngens 8 enheder samt 4 ledelsesrepræsentanter. Udvalget blev nedsat i starten af 2019.

Det færdige pædagogiske grundlag er udgivet d.1.10.2019, og det er tilgængeligt på klyngens og enhedernes hjemmeside, ligesom det er sendt til diverse samarbejdspartnere, forvaltning, forældre og personale.

Arbejdet med grundlaget forløb på følgende måde;

Det faglige udvalg nedsatte forskellige arbejdsgrupper bestående af ledere og pædagogiske medarbejdere (fyrtårne). Deres opgave blev at formulere udkast til de forskellige temaer i det pædagogiske grundlag.

Deres udkast er efterfølgende blevet samskrevet af de 4 lederrepræsentanter i udvalget.

Som baggrund for opstart på skriveprocesserne har alle i arbejdsgrupperne læst enhedernes og klyngens skriftlige materialer, for eksempel tidligere læreplaner, KIDS-rapporter, klyngens faglige kompendium, bestyrelsens pædagogiske principper samt klyngens fælles definering af kerneopgaven.

Undervejs i skriveprocessen har arbejdsgrupperne mødtes på tværs og drøftet de forskellige udkast til det pædagogiske grundlag.

Det pædagogiske grundlag er løbende blevet præsenteret og drøftet i ledelsesteamet, forældreråd og forældrebestyrelse samt klyngens MED-udvalg.

Endelig redigering og opsætning og billeder i det pædagogiske grundlag er udarbejdet af pædagogisk leder Nicolai Fjellerad.

Med et fælles pædagogiske grundlag i klyngen sætter vi sammen retningen for kvaliteten og sikrer derved, at vi alle arbejder ud fra den samme pædagogiske holdning. Vi vil med vores pædagogiske grundlag ligeledes anvende det aktivt i hverdagen og bruge det som baggrundstæppe i vores faglige drøftelser helt ude på de enkelte stuer og teams. Det pædagogiske grundlag skal være med til at minimere uhensigtsmæssig variation i den pædagogiske praksis.

Ved at arbejde ud fra det pædagogiske grundlag vil der være en større tydelighed for alle både børn, forældre, medarbejdere samt eksterne samarbejdspartner i forhold til, hvordan vi arbejder pædagogisk, hvorfor vi gør som vi gør, og hvad vi gerne vil opnå af effekt for barnet.

Vi vil gerne sige tak til alle i klyngen for at bakke op om udvalgets arbejde. – tak til dem, der har løftet en ekstra opgave, mens deres kollegaer gik til møder i arbejdsgruppen, og tak til de medarbejdere der har sat sig grundigt ind i det fagligt stof. Ligeledes tak til bestyrelsen, forældreråd, lederteam og MED-udvalg for deres løbende feedback.

På vegne af klyngen

Klyngeleder

Ghita Bjørling

Forældrebestyrelsens principper for læreplanstemaerne

Sprog:

I vores klynge er:

- Sprog forudsætningen for leg og læring – leg og læring er udvikling.
- Sprog med til at skabe bro og forståelse for den flerkulturelle mangfoldighed.
- Sprog med til at skabe kontakt – dialog fremmer relationen.
- Sprog med til at give selvtillid/selvværd og muligheder for at indgå i fællesskaber.

Bevægelse:

I vores klynge er:

- Bevægelse en vigtig forudsætning for læring og udvikling.
- Bevægelse en naturlig del af dagligdagen.
- Bevægelse sammen med andre væsentlig for egen kropsbevidsthed og styrkelse af motoriske færdigheder.

Kulturelle udtryksformer:

I vores klynge er:

- Kulturelle udtryksformer en forudsætning for forståelse af det samfund, vi lever i.
- Kulturelle udtryksformer en måde at få indsigt i forskellige kulturer og levevis for at fremme rummelighed og forståelse.
- Lokalområdets kulturelle tilbud et vigtigt supplement til det pædagogiske arbejde.
- Aktivt brug af kulturelle udtryksformer forudsætning for alsidig udvikling.

Natur:

I vores klynge er:

- Ansvar for natur og miljøet en forudsætning for forståelse af liv og udvikling.

- Naturen i lokalområdet understøttende for det pædagogiske arbejde både i forhold til fællesskabet og det enkelte barn.
- Naturen vigtig for at skabe fysisk og psykisk velvære.

Forældrepartnerskab:

I vores klynge er:

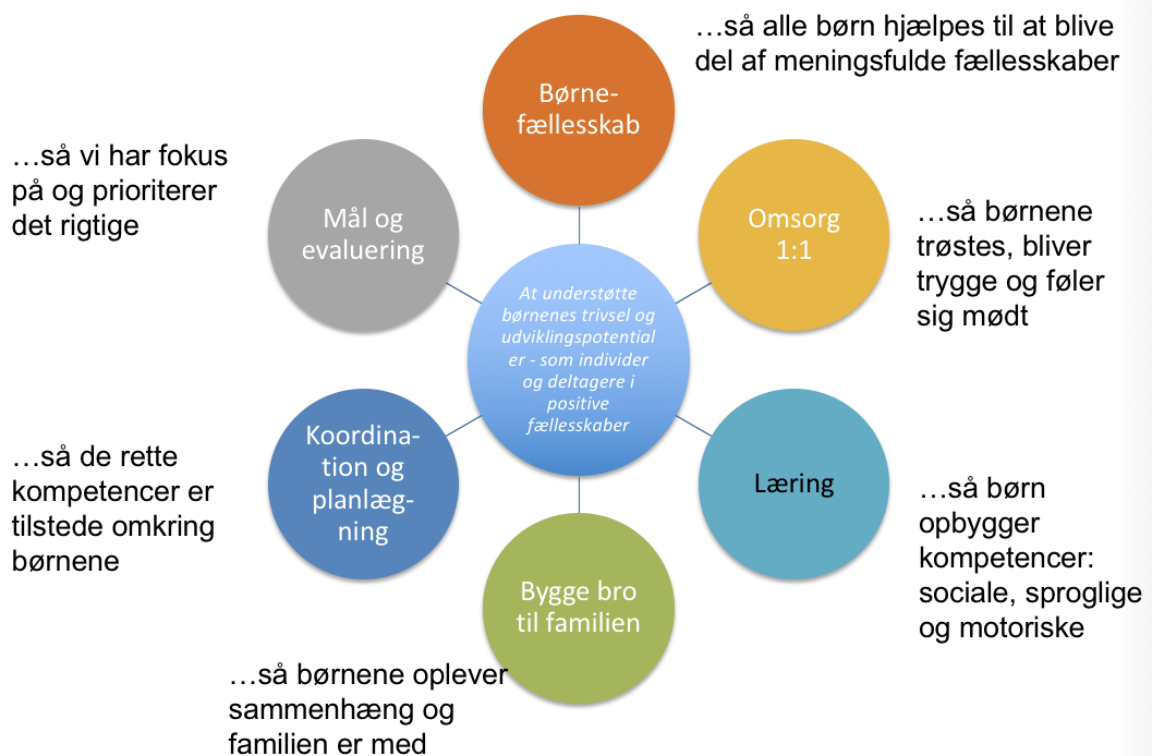
- Anerkendelse en vigtig forudsætning for forældrepartnerskab. Anerkendelsen er med til at skabe tryghed og ligestilling.
- Samarbejdet med til at sikre barnets positive udvikling – fordi institutionens og forældrenes viden supplerer hinanden. Medarbejderne er nysgerrige på forældrenes perspektiv, og de skal kunne dele ud af deres faglige viden.
- Kommunikation tydelig og ærlig. Forventninger til forældrene er klare, så man som forældre er bedst muligt i stand til at indgå i samarbejdet.
- Uenighed en måde at se ting fra flere vinkler. Dialogen er en nødvendighed for at kunne arbejde sammen om barnets tarv.

Besluttet af forældrebestyrelsen 2018/19

Definering af kerneopgaven

Løsning af kerneopgaven

Det vi gør for at *understøtte*

Hvem er vi?

Klynge NBH

Vores klynge ligger i området Emdrup i Nordvest/Bispebjerg. Klyngens enheders beliggenhed strækker sig fra Lygten til Frederiksborgvej. Klyngen har 1 klyngeleder tilknyttet. Vores klynge er sammensat af 8 enheder, i 6 af enhederne er der tilknyttet 1 pædagogisk leder og i 2 af enhederne er der tilknyttet 2 pædagogiske ledere. Klyngen spænder over alderen 0-10 år, to mindre vuggestuer, fem aldersintegrerede 0-6 års institutioner samt en fritidsinstitution fordelt på to matricler.

Enighedens Børnehus - vuggestue

Filosofvænget - vuggestue

Bakketoppen - 0-6 års daginstitution

Børnehuset Englegård - 0-6 års daginstitution

Klatretræet - 0-6 års daginstitution

Ringertoften - 0-6 års daginstitution

Solstrålen - 0-6 års daginstitution

Fritidsinstitutionen ved Holbergskolen - 5-10 år.

Vi har en stor mangfoldighed i klyngen, hvilket betyder, at vi modtager mange familier og børn med forskellige behov. Vores medarbejdergruppe har forskellige erfaringsgrundlag og kompetencer. I klyngen arbejdes der derfor med mange forskelligartede pædagogiske opgaver i forhold til hvilken enhed, vi er tilknyttet.

Pædagogisk grundlag

“Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

“Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

“De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

“Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

“Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Børnesyn.

Det siger loven

Det at være barn har en værdi i sig selv. Børn skal ikke alene forberedes på at blive voksne, men også støttes og værdsættes i de første år.¹

Klynge NBH

Barndommen har værdi i sig selv, og det er vigtigt, at vi støtter børnene i at være til og ikke udelukkende fokuserer på at forberede dem på at blive voksne. Det er derfor vigtigt, at vi skaber tid, ro og plads til at være barn.

Børnene

Børnene skal føle sig som kompetente, selvstændige individer, og de skal derfor inddrages i planlægningen af dagligdagen, og det er vigtigt, at barnet føler, at det har en demokratisk indflydelse. Børn er grundlæggende nysgerrige, videbegærlige og holder af udfordringer. De skal føle sig anerkendt og dermed forstået i deres følelser, handlinger og intentioner.

Personalet

Vi giver børnene medbestemmelse over dagligdagens forløb ved at inddrage dem som vigtige medskabere. I planlægningen af dagligdagen er vi bevidste om, at vi skal give plads til spontanitet og understøtte børnenes nysgerrighed.

Vi drager omsorg for det enkelte barn og er opmærksomme på, at børn udvikler sig i forskellige tempi. Barnet får en positiv opmærksomhed fra den voksne og bliver anerkendt.

Forældrene

Vi ønsker, at forældrene føler sig anerkendt i deres perspektiv på deres barn. Derfor inddrager vi forældrene i børnenes hverdag i institutionen ved at invitere til dialog om deres barn, for at vi sammen kan forstå barnets reaktioner, handlinger og intentioner.

¹ Forarbejder til dagtilbudsloven §8 stk. 2 – Den styrkede læreplan

Dannelse og børneperspektiv.

Det siger loven

Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn, alder og kultur. Det pædagogiske personale i dagtilbuddet skal invitere barnet til at være aktivt deltagende, så barnet selv er med til at skabe sin læring og konkrete deltagelse i de demokratiske sammenhænge, som personalet er ansvarlige for at skabe.²

Klynge NBH

Vi vil være med til at danne børn til at blive hensynfulde, kritiske og demokratiske medborgere i samfundet. Børns dannelsesproces sker i samspil igennem hele dagen.

Kvaliteten af relationerne mellem børn og voksne er afgørende for, hvordan barnet lærer. De voksne er rollemodeller for børnenes dannelse. Vi har derfor et stort fokus på tætte anerkendende relationer, som er baseret på tryghed, tillid, gensidighed, ligeværd og positiv kommunikation. Udvikling af selvregulering er grundlæggende for hele menneskets udvikling, ikke mindst selvudvikling og social udvikling. Vi vil derfor understøtte barnet i at udvikle kompetencer til at kunne sige til og fra på en hensigtsmæssig måde samt på sigt opleve at kunne mestre konfliktløsning på egen hånd.³

Børnene

Børnene skal føle sig set, hørt og anerkendt som de unikke mennesker de er, og børnene skal opleve at tilhøre et positivt fællesskab, hvor der også er plads til forskellighed og individualitet.

Barnet skal have positive oplevelser med, at mennesker og familier kan se forskellige ud og have forskellige ressourcer og kompetencer.

Personalet

Det er den voksne, som bærer ansvaret for den positive relation mellem barn og voksen. Vi lytter til børnene og går i dialog med dem, guider dem til hensigtsmæssige løsninger samt ser forskelligheder som en ressource og er derfor meget bevidste om, hvordan vi inddeler børnene i de aktiviteter, vi planlægger og udfører. De voksne er opmærksomme på deres sprogbrug, indretningen af læringsmiljøer, hvilket legetøj der er til rådighed og atmosfæren i rummene. Dette gælder i alle læringsrum og igennem hele dagen, da dette har stor betydning for børnenes dannelsesproces.

For at understøtte dannelsesprocessen, udfordrer vi børnene med nysgerrige spørgsmål for at de kan få øje på andres perspektiver.

² Forarbejder til dagtilbudsloven §8 stk. 2 – Den styrkede læreplan

³ KIDS materialet s. 33

Forældrene

Vi ønsker, at forældrene oplever, at der er en dialog og et samarbejde med institutionen, så vi sammen kan skabe det bedste grundlag for barnets dannelsesproces.

Leg

Det siger loven

Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen er også grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn.

4

Klynge NBH

En betydningsfuld del af barnets udvikling finder sted i sociale relationer, både i de relationer, barnet indgår i til voksne og i de relationer, som barnet indgår i til andre børn. I samværet med andre spiller legen en stor rolle for det enkelte barns læring og udvikling.

Der skal være gode legemuligheder, hvor børnene kan lege uforstyrret med mulighed for aktiviteter med både et højt og lavt lydniveau. Rummene skal være lette at læse, så børnene ved, hvilken adfærd der forventes, og hvad det er muligt at gøre. Ud over gode legemuligheder har det også betydning, at der er en mangfoldighed af materialer og legetøj tilgængeligt for børnene, uden at de behøver bede den voksne om hjælp for at få fat i det.

Tæt kontakt med barnet, herunder øjenkontakt og fælles opmærksomhed, er vigtig for læring og udvikling af sproget. Fælles opmærksomhed indebærer, at barnet kan fastholde sin opmærksomhed mod noget og samtidig dele opmærksomheden med en anden.

Børnene

Legen er vigtig og nødvendig, børn leger fordi det er sjovt at lege, og det er sjovt at kunne mestre noget nyt. I legen er det den legede virkelighed, der gælder. Legen udvikler *abstrakt tænkning, sprog, selvregulering, planlægning og problemløsning*.

Børn leger forskelligt i forskellige aldre. Barnet undersøger gennem legen sin omverden og sin egen krops muligheder.

Personalet

Det er vigtigt for børnenes udvikling, trivsel og læring, at den voksne deltager aktivt, inspirerer eller observerer børnenes leg. Vi skal guide børnene, stille åbne spørgsmål og hjælpe med at udvide legen.

For at legen udvikler sig positivt for alle børn, er det en forudsætning, at vi voksne bevæger os i de tre læringsrum og eventuelt griber børnenes spor: 1. At vi går foran og viser legen (vokseninitieret leg), 2. At vi står ved siden af legen og støtter

⁴ Forarbejder til dagtilbudsloven §8 stk. 2 – Den styrkede læreplan

op om legen (børneinitieret leg) og 3. At vi står bagved som en hjælpende hånd efter behov (fri leg).

De voksne skal hjælpe børnene med at løse konflikter på en positiv og anerkendende måde. Det betyder, at vi lytter, sørger for at vente på barnets svar og mæglers frem for at dømme.

Børns konflikter i leg kan handle om: legegruppens sammensætning, adgangen til rum og ting, legens tema (hvilken leg), rollefordeling og legeposition, anerkendelse og respekt, kommunikationsbrist/misforståelser.

Forældrene

Vi understøtter og går i dialog med forældrene om, hvordan de kan stimulere og understøtte deres barns leg og udvikling.

Læring

Det siger loven

Læring skal forstås bredt, og læring sker f.eks. gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Det pædagogiske læringsmiljø handler om at fremme børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse.⁵

Klynge NBH

Børn lærer ved at udforske med krop og sanser, ved at undre sig og stille spørgsmål og i sociale interaktioner. Læring sker i en veksling mellem bl.a. børneinitierede lege, voksenplanlagte aktiviteter, gentagelser/rutiner som f.eks. frokosten. Men læring fremmes også af at turde begå fejl, famle og slippe fantasien løs. Der skal skabes et alsidigt, inddragende og trygt læringsmiljø for at styrke lysten til læring og opleve mere.

Dagtilbuddene er kun én blandt flere arenaer for børns læring og udvikling, hvor hjemmet er den mest centrale og har størst indflydelse på børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Børnene skal derfor have mulighed for i dagtilbuddet at behandle og eksperimentere med deres erfaringer fra hjemmet og andre arenaer. Derudover er det vigtigt, at børn får mulighed for at få alsidige oplevelser og erfaringer fra natur, nærmiljø, kultur og samfund, som passer til deres udvikling.

Børnene

Læring sker i alt hvad vi fortager os i det daglige, både for børn og voksne. Vi mener, at børns læring sker bl.a. igennem lege (både voksenstyrede og børnene imellem), relationer (barn/voksen- og barn/barn-relationer), sprog (verbal og nonverbal kommunikation, kropssprog, gentagelser), rutiner (f.eks. borddækning, selvhjulpethed ved fx at øve sig i at tage tøj af/på, aktiviteter som rytmik/motorik, sanglege, kreativitet og fantasi ved at fx tegne/male - rollelege), genkendelighed (trygge rammer, faste voksne på stuen, rutinerne).

Det betyder, at børnene skal have gode muligheder for at være aktivt deltagende i dagligdagen i institutionen.

⁵ Forarbejder til dagtilbudsloven §8 stk. 2 – Den styrkede læreplan

Personalet

Vi tilrettelægger det pædagogiske læringsmiljø, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Læringsmiljøet skal understøtte børnenes brede læring, herunder nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse. Vi skaber et alsidigt, inddragende og trygt læringsmiljø for at styrke lysten til læring og opleve mere.

Vi støtter barnet i at gennemføre aktiviteter, som det ikke selvstændigt kan udføre, men som det mestrer, når det får den rigtige støtte. De voksne skal sørge for at læringsmiljøerne er tilpasset på en måde, hvorpå børnene bliver tilpas udfordret, og hvor de indgår i gode samspil. I den nærmeste udviklingszone deltager pædagogen og giver barnet støtte. Barnet vejledes undervejs i processen. Barnets medleven i fællesskabet, hvor det indgår som aktiv deltager, er afgørende for dets læring. Her får børnene mulighed for at se på børn og voksnes handlinger og lære af disse, læring via imitation, for herefter skridt for skridt at involvere sig i det fælles liv. Læring fremmes også af et mod til at eksperimentere og øve sig.

Forældrene

Vi forventer, at forældrene holder sig orienteret om dagligdagen i institutionen og er i dialog med personalet om deres barns daglige trivsel i institutionen og i hjemmet.

Vi vil gerne understøtte og være i dialog med forældrene omkring, hvordan de i hjemmet kan støtte deres barns læring.

Børnefællesskaber.

Det siger loven

Al leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for. Relationer og venskaber er afgørende, hvor alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til. I dagtilbuddenes hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktivt deltagende, samtidig med at fællesskabet skaber rum til alle, nye relationer og mulighed for at prøve forskellige positioner mv. Det er det pædagogiske personales og ledelsens opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet.⁶

Klyngen NBH

Børn udvikler sig og lærer i socialt samspil med andre mennesker. Det enkelte barns udvikling, læring og trivsel er derfor nært forbundet med barnets muligheder for deltagelse i (børne-)fællesskaber. Institutionen spiller derfor en væsentlig rolle, da det er netop her en stor del af børnenes sociale liv udspiller sig. Institutionen har dermed også en særlig opgave og forpligtelse i forhold til at skabe rammer, der giver børn muligheder for deltagelse i en mangfoldighed af børnefællesskaber.

⁶ Forarbejder til dagtilbudsloven §8, stk. 2 – Den styrkede læreplan

Det betyder at alle institutioner i klyngen arbejder med at understøtte *det enkelte barn* i børnefællesskabet samt *samspelet* i de fællesskaber, børnene indgår i. Børnene skal have mulighed for at gøre sig erfaringer med deltagelse i børnefællesskaber af forskellig karakter, både børne- og vokseninitierede fællesskaber og fællesskaber i de daglige rutiner.

Børnene

Alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til. Børn, der befinder sig godt i fællesskabet, er børn der trives og har mulighed for at lære og udvikle sig.

Personalet

Vi betragter børnene som medskabere af det sociale fællesskab i dagtilbuddet. Vi skal skabe balance mellem individet og fællesskabet i dagtilbuddet samt skabe rum for, at børn kan etablere venskaber på tværs af alder, køn og kultur. Det pædagogiske personale skal sikre, at mobning forebygges i dagtilbuddets børnefællesskaber. Vi arbejder bl.a. med materialet "Fri for Mobberi" og inddeler børnene i mindre grupper alt efter hvilket fællesskab, vi vil understøtte.

Forældrene

Forældre har et medansvar i at skabe velfungerende børnefællesskaber, hvor børn kan trives. Det har stor betydning, at forældre og personale er i dialog om, hvordan forældrene sammen med det pædagogiske personale kan understøtte samspelet i gruppen.

Pædagogisk læringsmiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Det siger loven

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter og børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammen-sætning og børnenes forskellige forudsætninger.⁷

Klynge NBH

Børn er grundlæggende nysgerrige, videbegærlige og holder af sjove udfordringer. Et barn, der lærer, er et barn, der udvikler sig. Et barn, der er i udvikling, er et barn, der trives.

Det er herigennem personalets helt særlige opgave i klynge NBH at nære denne læringslyst, inspirere børnene til at ville vide mere, og ikke mindst lære dem at lære.

De pædagogiske læreplaner danner rammen om læringsmiljøerne, der både fungerer som inspiration til aktiviteterne og også er pejlemærker for, at vi stimulerer børnene optimalt gennem hele dagen. Det betyder, at vi i klyngen arbejder ud fra, at læring opstår i de mange forskellige hverdagssituationer - både voksenplanlagte aktiviteter og daglige rutiner, men også i den spontane børneinitierede leg. Derfor er det vigtigt at have fokus på strukturen og tilrettelæggelsen af dagligdagen, da læringsmiljøerne er til stede hele dagen.

De fysiske rammer i institutionerne afspejler et ønske om, at det er et sted, der indbyder barnet til at finde ro til fordybelse samt overskud til at koncentrere sig om legen og relationerne i legen indendørs, såvel som udendørs.

Personalet

Det er vigtigt, at personalet har blik for børnenes perspektiv samt forståelse for alsidig læring. Det understøtter børnegruppens/barnets kropslige, sociale, emotionelle og kognitive udvikling.

⁷ Dagtilbudsloven § 8, stk. 3

Blik for hvad der optager børnene og deres venskaber, er den bedste måde at sikre, at der opstår et læringsmiljø, der styrker barnets trivsel og udvikling. Det betyder, at vi tilrettelægger aldersdifferentierede aktiviteter, der også tager hensyn til børn med særlige behov, så alle har de bedste betingelser for at lære og udvikle sig. Ligesom vi afstemmer krav og børnenes medbestemmelse til modenhed og alder.

Børnene

For børnene betyder det, at læringsmiljøerne giver mulighed for at udforske, være nysgerrige og øve sig og på den måde lære nye ting som skaber trivsel og udvikling. De får mulighed for at danne venskaber, lege, opleve at de er betydningsfulde, og at deres perspektiver inddrages.

Forældrene

I klynge NBH har vi forståelse af at tæt forældresamarbejde støtter op om læringsmiljøerne i dagligdagen. Jo bedre vi forstår barnets behov og forudsætninger hjemmefra, kan vi tilrettelægge og vurdere, hvad der skal til, for at det optimale læringsmiljø opstår. Forældrene opfordres til at forholde sig nysgerrige og i visse tilfælde også selv deltagende i de aktiviteter, der tilbydes.

Samarbejde med forældre om børns læring

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Det siger loven

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børnenes læring.⁸

Klynge NBH

Det er vigtigt, at forældre og institution indgår i et tæt og ligeværdigt samarbejde om det enkelte barns udvikling og trivsel.⁹

Det betyder, at forældre og medarbejderes viden om det enkelte barn supplerer hinanden.

⁸ Dagtilbudsloven §8, stk. 6

⁹ Klynge NB H kompendium - Stine Elverkilde s. 17

Vi ser forældre som en vigtig ressource i forhold til samarbejdet om deres børn, og de skal derfor ses som en del af et partnerskab med de enkelte institutioner i klyngen.

Den enkelte institution er ansvarlig for at skabe nogle rammer og fora, hvor forældrene inviteres ind med henblik på at samarbejde om børns læring. Dette sker blandt andet ved forældremøder, samtaler, og hente- og bringe-situationer, men også ved traditionsbundne arrangementer som f.eks. fester omkring sommer og jul, hvor forældrene også er deltagende, hvilket bidrager til at styrke det sociale sammenhold.

Samarbejdet mellem institution og forældre bygger på tillid og det er vigtigt, at begge parter forventningsafstemmer med hinanden i forhold til at kunne samarbejde konstruktivt om barnets trivsel og læring.

Personalet

Forældrene har viden omkring deres barn, som er vigtig for personalet for i højere grad at være i stand til og mere kvalificeret til at sikre en god trivsel og udvikling hos det enkelte barn. Forældrenes viden omkring barnet giver personalet bedre forudsætninger for at forstå og dermed handle målrettet i forhold til barnet i institutionen.

Det betyder, at medarbejderne møder forældrene med nysgerrighed på deres forventninger til institutionen og deres blik på deres barn og at vi medarbejdere er tydelige på vores forventninger til forældrene og vores muligheder for at imødekomme individuelle behov fra familierne. Vi holder samtaler med forældrene individuelt om deres barns trivsel, læring og udvikling, hvor vi inviterer til dialog om deres barns dagligdag. Vi lytter til forældrenes behov og ønsker at imødekomme dem, så vidt det er muligt indenfor rammerne af institutionen.

Børnene

Barnet profiterer af partnerskabet mellem medarbejderne og forældre, fordi begge parter har en vigtig viden omkring barnet; medarbejderne en faglig viden og forældrene en unik viden omkring netop deres barn.

Et godt samarbejde mellem institution og forældre betyder, at begge parter bliver gode rollemodeller for samvær og relationer, som barnet kan spejle sig i, lige som et godt og konstruktivt samarbejde vil smitte af på barnets trivsel og udvikling.

Forældrene

Ved at samarbejde og indgå i dialog med institutionen bliver forældrene bedre i stand til at støtte deres barns læring og udvikling hjemme med aktiviteter og materialer, som komplimenterer arbejdet, der foregår i institutionen. Forældrene kan profitere af medarbejdernes faglige viden omkring børns udvikling og læring. Derudover giver institutionens rammer omkring forældremøder, samtaler og fællesarrangementer forældrene et større kendskab og indblik i barnets hverdag i

institutionen. Disse er med til at styrke forældrenes kendskab og relationer til medarbejderne samt andre børn og forældre.

Børn i udsatte positioner

“Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Det siger loven

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.¹⁰

Klynge NBH

Der skal i alle institutioner i klyngen findes børnefællesskaber, som rummer alle børn, sådan at ingen børn føler sig uden for fællesskabet. Ligeledes er det vigtigt, at alle børn ses, tilbydes aktiviteter, udfordres og støttes. Klynge NBH rummer børn, som kommer fra vidt forskellige baggrunde og med ligeledes vidt forskellige forudsætninger. Det er medarbejdernes opgave at differentiere alle børn i forhold til det enkelte barns behov og forudsætninger samt hvilke forventninger og krav, der sættes til det enkelte barn, sådan at alle børn har mulighed for at opleve udvikling, læring og trivsel. For at sikre pædagogisk høj kvalitet er det nødvendigt, at der i det pædagogiske arbejde fokuseres på alle børns udvikling, læring og trivsel, både som individer og som børnegruppe.

Børn er forskellige, og det nødvendiggør medarbejdernes kunnen til at skærpe opmærksomheden på alle børn for at vurdere, hvordan det enkelte barn støttes og udfordres, så det udvikler sit potentiale. Vi tager på 0-6 års området udgangspunkt i TOPI, som er et trivselsvurderingsmateriale, hvor vi vurderer alle børns trivsel 2 gange om året.

Når børnene modtages på fritidsinstitutionerne, videregives et vidensoverdragelses-dokument, som er udarbejdet af personale og forældre i børnehaven.

På 6-10 års området arbejder vi med vidensoverdragelses-dokument fra børnehaven, børnemiljøvurdering, børneinterview mv. Derudover har vi løbende samtaler med forældrene omkring barnets daglige trivsel, så forældrene inddrages fra første dag.

¹⁰ Dagtilbudsloven § 8, stk. 5

Personalet

Det er afgørende, at medarbejderne støtter og udfordrer alle børn, herunder også børn i udsatte positioner, sådan at de oplever mestring i forbindelse med blandt andet børne- og vokseninitierede lege og aktiviteter samt at medarbejderne møder alle børn med positive forventninger. For at sikre medarbejdernes opmærksomhed på alle børn kan det at dele børnegruppen op i mindre grupper give medarbejderne bedre muligheder for at være skarpt fokuserede på det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Dette giver bedre mulighed for at opsætte konkrete udfordringer, som barnet i den udsatte position har bedre forudsætninger for at kunne lykkes med.

Derudover er det vigtigt, at medarbejderne hjælper alle børn til at være en del af fællesskabet ved at inddrage det enkelte barn, være imødekommende og opmærksom på barnets kommunikation omkring dets behov.

Det betyder, at vi arbejder med en differentieret indsats, så alle børn ikke nødvendigvis får *det samme*, men får det de har *brug* for, hvor det enkelte barn udfordres og oplever mestring i lege og aktiviteter.

Personalet har mulighed for at få tværfaglig support, på tværfaglige samarbejds-møder, hvor der er mulighed for at drøfte enkeltsager og den daglige pædagogik i forhold til, hvordan vi bedst støtter op om udsatte børn.

Børnene

Alle børn har ret til positiv voksenkontakt hver dag, og udsatte børn har et særligt behov for at blive set og få omsorg. Alle børn skal opleve et trygt og omsorgsfuldt miljø, hvor de mødes med respekt og anerkendelse, og hvor de finder deltagelsen i fællesskabet meningsfuld.

Børn i udsatte positioner skal være en betydningsfuld del af børnefællesskabet.

Forældrene

Vi ønsker, at forældrene oplever, at deres barn bliver set og er en del af fællesskabet. Derudover vil forældrene opleve at blive inddraget for at sikre deres barns trivsel ved at samarbejde gennem dialog omkring barnets behov og situation, hvor forældrene kan profitere af medarbejdernes faglige viden med henblik på at kunne støtte barnets udvikling i hjemmet.

Alle forældre kan blive tilbudt et børneforums-møde, hvor familie, pædagoger og tværfaglig supportmedarbejdere mødes og drøfter, hvordan vi sammen kan støtte det enkelte barns udvikling og trivsel, hjemme og i institutionen.

Sammenhæng til børnehaveklassen

“Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Det siger loven

Dagtilbuddet skal i samarbejde med forældrene sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud. Dagtilbud skal desuden i samarbejde med forældre og skole sikre børn en god sammenhængende overgang mellem hjem og dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.¹¹

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Klynge NBH

I overgangen fra hjem til dagtilbud og fra vuggestue til børnehave er vores fokus på tryghed og tillid – både for børn og forældre.

Inden et barn skal starte i institution, tilstræber vi at være i kontakt med forældrene, hvor og hvornår de skal komme den første dag.

I vores integrerede institutioner, hvor børnene rykker fra vuggestuen til børnehaven, har vi overleveringssamtaler med forældrene, hvor der planlægges, hvordan overgangen sker.

Vi prioriterer at få børnene til at føle sig trygge ved at tilpasse deres første tid i institutionen efter børnenes behov i forhold til hvilke muligheder og rammer, der er for familierne og institutionen.

I stærkt samarbejde er vi tilknyttet 2 skoler, Tagensbo skole og Holbergskolen.

Personalet

Fritidsinstitutionerne inviterer til besøg, hvor børnene kan komme med deres voksne eller forældre.

Et år inden børnene skal starte i skole, starter de i en førskolegruppe. Her arbejder vi med børnenes lyst til at lære, nysgerrighed og fællesskabet. Fokus her er f.eks., at de kender de sociale spilleregler og er gode til at hjælpe hinanden, selvstændighed, koncentration, at de kan lytte til en fælles besked og selvhjulpethed.

Vi arbejder med at forskellige emner hen over året inden skolestart. Disse emner kan for f.eks. "hvem er jeg", venskaber, vente på tur, lytte til hinandens fortællinger, leg med tal, mønstre, former og bogstaver.

¹¹ Dagtilbudsloven § 8, stk. 6

Børnene

Børnene profiterer af, at vi forbereder dem på den kommende skolestart ved at de emner, de har været med til i deres førskolegruppe, er brugbare i forhold til overgangen til fritidsinstitution og skole.

De kommende skolebørn besøger en skole og en fritidsinstitution inden skolestart. Vi er i klyngen en del af stærkt samarbejde med de lokale skoler, hvor der er fokus på, hvordan vi kan samarbejde om de gode overgange.

Forældrene

I forbindelse med overgange samarbejder vi med forældrene, så skiftet for både barn og forældre opleves trygt. Vi lytter til det enkelte barns behov og guider forældrene efter behov i forhold til, hvordan de bedst muligt kan støtte op om deres barns overgang fx fra hjem til dagtilbud. Det betyder, at vi ikke har en fast skabelon for indkøring, men vurderer hvad barnet har brug for.

I forbindelse med skole og fritidsinstitutionsstart tilbyder vi en 5 årssamtale, hvor forældrene opfordres til at give samtykke til vidensoverdragelse til skole og fritidsinstitution. Ligesom vi sammen med forældrene gerne deltager i møder med skole og fritidsinstitution omkring barnets opstart, således at et barn med særlige behov kan få den bedste start på skole og det videre institutionsliv.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

“Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

I Klynge NBH inddrager vi lokalsamfundet på mange forskellige måder. Vi bruger de lokale muligheder og aktiviteter. For at udvide børnenes verden og for at skabe pædagogiske læringsmiljøer udenfor institutionen, inddrager vi lokalsamfundet. Det gør vi fx ved at benytte os af skolehaverne, Lersøparken, byens mange forskellige legepladser, sansehaven på Bispebjerg hospital, Bispebjerg kirkegård, det lokale bibliotek, dansekapellet, kirker og foreninger, Utterslev mose, naturværkstedet Streyf.

Vi inddrager mulighederne i lokalmiljøet i forbindelse med arbejdet med læreplanen og med de forskellige temaer.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Vi arbejder med at indrette det fysiske, psykiske og æstetiske læringsmiljø i børnenes perspektiv. Det betyder, at legetøj og rekvisitter skal være tilgængeligt for børnene, og at der er en systematik i, hvor legetøjet er.

Læringsmiljøerne skal være tydeligt kodet, så det kan ses, hvor der kan leges med hvad. Hvor kan man som barn være stille, og hvor kan man lege vilde lege. Der skal være plads og ro til fordybelse – til at legen kan forlades og vende tilbage.

Vi tilstræber at tilbyde mindst tre forskellige legezoner ad gangen. Der gøres klar til leg ved at stille legetøj indbydende frem, så vi kan inspirere børnene i deres leg og understøtte udviklingen af legen undervejs. Det betyder, at vi sørger for, at der er de forskellige ting, der hører til legen, f.eks. et køkken med diverse service, gryder og pander, en borg med ridderfigurer m.v.

Det betyder, at vi voksne, forældre og personale har ansvaret for, at der ryddes op efter endt leg, og at børnene inddrages i oprydningen og eventuelt også i at gøre klar til ny leg.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Filosofvængets vuggestue understøtter det pædagogiske læringsmiljø i forhold til den alsidige personlige udvikling ved at:

Trygge og positive voksenrelationer skaber trygge børn med mod på livet og klar til at lære nyt.

Vi bestræber os derfor på at skabe rum for at dette kan lade sig gøre.

Det som kendetegner de situationer, hvor vi oplever fordybelse og nærvær mellem os og børnene er når:

- Vi har øjenkontakt og bruger ansigtsmimik til at spejle barnet
- Vi har opdelt børnene i mindre grupper, så der er ro omkring os og ingen forstyrrelser
- De voksne ser barnet og spejler, opmuntrer og roser
- Vi er i fysisk kontakt f.eks. holder i hånd, barnet sidder på skødet og giver kram
- Den voksne sidder på gulvet i øjenhøjde med børnene., med et åbent kropssprog og mimik.
- Vi er i dialog med barnet f.eks. med ord, pludren og lyde, og har fokus på turtagninger
- Vi bruger lav eller lys stemmeføring til at kommunikere med
- Vi er forudsigelige voksne og sætter ord på det vi gør ved og med barnet
- Vi er tydelige i vores forventninger til barnet
- Vi er sammen om noget fælles.
- Vi rummer barnets følelser både de triste, de glade og de svære, ked, glad, sur/vred
- Vi er opmærksomme på barnets verbale og nonverbale sprog og reagerer på det

Vi opdeler børnene i mindre grupper.

Vi laver ugeplaner på de enkelte stuer, for at lave aktiviteter, som svarer til børnenes udviklingsniveau og for at skabe de bedste muligheder for læring.

I overgange f.eks. gå i garderoben deler vi børnene i mindre grupper for at skabe en tryk ramme hvor børnene kan holde fokus.

Vi er bevidste om, at der er mange individuelle hensyn, der skal tages hver dag, samtidig med at hensynet til den samlede børnegruppe også skal vægtes højt. Vi kan have nye børn som lige er startet deres liv i vuggestuen, vi kan have børn med særlige behov, som skal inkluderes i børnegruppen, børn der sove på forskellige tidspunkter af dagen osv.

Ansvar for en tryk og positiv voksen- barn relation er den voksnes alene. Nogle børn vil gerne have én bestemt voksen igennem hele dagen. I de situationer er det de andre voksne på stuen ansvar, at skabe relation til barnet, således at barnet oplever alle voksne på stuen som trygge.

Vi arbejder løbende med de voksnes placering i rummet f.eks. at de voksne fordeler sig over hele legepladsen, så der er voksne til rådighed over det hele.

Vores opmærksomhed i de forskellige aldre:

Barnet ca. 10 mdr.- 20 mdr.

Når det lille barn starter i vuggestue, oplever det en voldsom overgang fra hjem til vuggestue. Vores fokus er derfor at skabe et læringsmiljø, som giver barnet ro, genkendelighed og tryghed. Vi arbejder i aktiviteter, der stimulerer det lille barn sanseligt, for derigennem at udvikle det alsidigt. Denne aldersgruppes aktiviteter fokuserer på at styrke det enkelte barn til at kunne indgå i vuggestuens børnefællesskab og de daglige rutiner. Samspil med den voksne er afgørende for barnets læring, udvikling og trivsel.

Barnet ca. 20 mdr. - ca. 26 mdr.

Barnet har i denne fase fundet den basale tryghed ved institutionslivet, og det har udviklet motoriske og kommunikative redskaber til at kunne begynde at kommunikere og danne relationer til andre børn. Vi arbejder derfor fokuseret med fællesskabet og den daglige kommunikation, som vi styrker på både verbalt og nonverbalt plan. Vi arbejder med aktiviteter, der begynder at stille små krav til børnene som f.eks. at øve sig i selv at tage tøj af og på, at gøre motoriske udfordringer lidt sværere, øve sig i at vente lidt og støtte samarbejdet med andre børn. Den voksnes ansvar i læringsmiljøet er bl.a. at hjælpe med at oversætte oplevelser verbalt og hjælpe barnet til at kombinere oplevelser og forståelser.

Barnet ca. 26 mdr. - 2,10 år

Barnet har nu relationer og begyndende venskaber. Legende er begyndende rollelege og der øves i at forstå legens koncepter. Barnet er nu i sin sidste del af vuggestuelivet og skal nu forberedes til børnehaven. Dette sker igennem målrettede forløb og dagligdagsrutiner, som nu stiller større krav til børnenes selvhjulpenhed, kommunikation og samspil i børnefællesskabet. Vi arbejder med at styrke børnenes robusthed, selvværd og evne til at indgå i fællesskabet på alderssvarende niveau. Den voksnes positionering i legen er afgørende som en understøttende hjælp til at oversætte og skabe sammenhæng for barnet i legen. Barnet kompetencer for at blive en god leger skabes her, men ikke uden hjælp

Pædagogisk - voksenperspektiv

Vi arbejder løbende med at følge børnenes spor, oplevelser og interesser. Vi har fokus på at indgå i dialoger med det enkelte barn og at dialogen skal bestå af mindst fem turtagninger. Vi er bevidste om hele tiden at udvikle samtalen med barnet. Vi er opmærksomme på børnenes udtryk og er nysgerrige på hvad de vil sige både verbalt og nonverbalt

”Vi er på legepladsen. Vi hører en høj lyd. Nogle af børnene kigger op på himmelen, nogle børn siger: ”Flyvemaskine” De voksne kigger op på himlen sammen med børnene. De spreder armene som vinger og taler om at flyvemaskiner flyver højt oppe på himlen, vi kan ikke nå dem, de larmer osv.”

Vi har et stort fokus på at se det enkelte barn og samtidig sikre os at alle børn oplever sig som en del af et fællesskab

Vi arbejder derfor med børnefællesskaber ved at støtte op om børnenes spirende venskaber og ved at give børnene fælles oplevelser. Vi deler børnegruppen op i mindre grupper, således at børnene bedre kan få øje på hinanden og blive inspireret af og lære af hinanden.

Vi taler om hvem der er i børnegruppen i dag, og hvor de er hvis de ikke er kommet i vuggestue. De mindste børn siger godnat, når de skal ud og sove i barnevogn og krybbe, hvilket skærper hele børnegruppens opmærksomhed i forhold til hinanden.

Det er efter frokost. Viggja på 1,1 år skal ud og sove i sin barnevogn. En voksen er på vej hen til døren med hende. Den voksne siger: "Godnat siger Viggja" En anden voksen svarer: "Godnat Viggja" Flere andre børn vinker og siger "Godnat" Viggja vinker og smiler.

De voksne er bevidste om, at børnenes leg er betydningsfuld for deres udvikling af mange forskellige kompetencer. De voksne er også bevidste om at deres egen rolle er vigtig i forhold til børnenes leg.

"Det er fredag. Fire voksne og en gruppe af de ældste børn går i Dansekapellet. De skal lave en leg. Lena tager en kasse med bolde og begynder at synge. De andre voksne synger med og prøver at fange boldene. Børnene griner og løber efter boldene og prøver at fange dem."

Vi har stort fokus på hvor det enkelte barn er i forhold til sin egen udvikling på hvor det vil være relevant at udfordre og hvor der skal støttes op. Vi arbejder med barnets læring igennem hele dagen både i planlagte aktiviteter, daglige rutine situationer og i spontant opståede situationer.

"En voksen og tre børn sidder i garderoben. Et barn har selv fundet sine sko og sidder og kigger. Den voksne siger: "Flot. Du har selv fundet dine sko. Prøv at stikke foden ned i skoen. Barnet prøver, men det driller. Den voksne åbner velcroen og siger: Prøv igen. Barnet prøver igen."

"Det er frugt tid. Børnene sidder rundt om bordet. Pludselig begynder det at tordne. Den voksne smiler og klapper én gang i hænderne og siger bang siger skyerne. Kan I høre skyerne? Børnene bliver stille og sidder og lytter. Efter det næste tordenbrag klapper flere af børnene i hænderne og siger bang."

Børneperspektiv - individ niveau

Barnet skal opleve sig som noget særligt, og opleve at verden er et trygt og rart sted at være.

De voksne er derfor opmærksomme på, hvad det enkelte barn prøver at fortælle dem og på hvilke initiativer barnet tager:

Det er morgen. Der er et barn som har fået en tegnetavle ned fra en høj hylde på reolen. Han sidder ved bordet og tegner. Et barn på 1,3 år prøver at kravle op på reolen. Hun kigger på den voksne og siger klynkende lyde. Den voksne spørger barnet "Vil du gerne tegne" Barnet nikker og smiler.

Barnet skal have mulighed for at lege og fordybe sig i vuggestuen. Vi har derfor indrettet forskellige legezoner på stuerne, gangarealerne og på legepladserne. Vi ofte flere versioner af det samme legetøj, hvilket giver børnene mulighed for at spejle hinanden og lege parallel-lege.

"Det er formiddag. To børn har hver en dukke. Det ene barn har et tæppe og putter sin dukke på gulvet. Det andet barn tager fat i tæppet og trækker. Den voksne siger: "Se. Her er et tæppe mere. Nu kan du også putte din dukke. Begge børn putter nu deres dukker."

Børneperspektiv - gruppen/fællesskab

Børn skal opleve, at deres mening er vigtig, og at de har indflydelse på deres egen hverdag. Denne oplevelse får børnene f.eks. når de voksne børnenes ideer selvom de voksne må ændre deres oprindelige plan.

Vi er på tur til kirkegården. Planen er at gå en tur til Mosen. Vi kommer forbi en træstamme. Børnene begynder at kravle på den. Den voksne sidder på træstammen og siger "Se, jeg rider på en hest". Børnene bliver meget optagede af legen. De sidder alle sammen på træstammen og griner sammen og nogle af børnene siger: "Vi rider på en hest".

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Filosofvængets vuggestue understøtter det pædagogiske læringsmiljø i forhold til børnenes sociale udvikling ved at:

Pædagogisk - voksenperspektiv

Børn i udsatte positioner har vidt forskellige baggrunde og forskellige forudsætninger. Vi tager derfor altid udgangspunkt i hvad det enkelte barn og i hvad det har brug for.

Det er vigtigt at barnet mødes med positive forventninger og realistiske krav og at vi skaber et inkluderende fællesskab. Dette gør vi blandt andet ved at være bevidste om hvordan de voksne positionerer sig i forhold til børnene.

”Der er bygget en bane i rytmikrummet. En voksen er dernede med tre børn. De to af børnene løber hen og begynder at kravle på banen. Det tredje barn står og kigger. Den voksne rækker sin hånd frem og spørger: Skal vi gøre det sammen? Barnet tager hånden og de går sammen hen til banen” Børn i udsatte positioner har brug for ekstra støtte og omsorg og for en løbende tilpasning af den pædagogiske indsats. Vi har derfor en løbende dialog det pædagogiske personale imellem både i det daglige og på stue og teammøder.

Vi har en daglig dialog med forældrene og vi afholder ofte møder evt. med flere faggrupper. Hvis vi har brug for rådgivning eller andre perspektiver på vores pædagogiske praksis kan vi deltage i institutionens Tværfagligt samarbejds møde. To gange om året udarbejder pædagogerne en hvert enkelt barns trivsel, og der udarbejdes en handleplan, hvis der er brug for en ekstra indsats.

Børneperspektiv - individuelt

Det er vigtigt at barnet oplever sig som betydningsfuld og værdifuld. Barnet skal opleve at det kan mestre dagligdagen opleve at det har mulighed for at mestre nye færdigheder.

”Et barn har været i vuggestuen i to måneder. Barnet er fortsat utrygt og græder meget. Barnet sidder primært på skødet af en voksen. Når barnet taber sutten, tager barnet ikke selv initiativ til at tage sutten i munden. De voksne aftaler på et stuemøde, at de vil støtte barnet i selv at tage sutten i munden og derved aktivt trøste sig selv. Efter kort tid samler barnet selv sutten op og tager den i munden.”

Børneperspektiv - fællesskab

Alle børn har brug for at vide og mærke at de hører til i et fællesskab. Nogle børn har svært ved at aflæse situationer og andre børns reaktioner. Disse børn kan virke meget voldsomme på de andre børn hvilke bevirker at de andre børn trækker sig fra barnet. For at inkludere barnet i fællesskabet har barnet brug for at de voksne guider barnet til mere hensigtsmæssige kontakt former.

”Nuller står og leger i køkkenet med en gryde. Karl kigger på hende og løber hen til hende og slår hende i hovedet. Nuller græder. Den voksne går hen til børnene. Sætter sig på hug og trøster Nuller. Den voksne siger til Karl: ”Du vil gerne lege med Nuller. Du må gerne sige hej” Karl kigger lidt på Nuller og siger derefter ”Hej”

Børn i udsatte positioner har i særlig grad brug for at øve nye færdigheder i mindre grupper med ro og tid til fordybelse. Vi opdeler derfor børnegrupperne i mindre grupper så ofte vi kan. F.eks. i formiddags aktiviteter, på ture og i garderoben. Vi bruger vores viden om de enkelte børn til at sammensætte børnegrupperne.

Pædagogisk - voksenperspektiv

Vi er i daglig dialog med forældrene. Dette er for at afdække, om der er noget anderledes ved dagen. F.eks. hvis barnet været meget tidligt vågent om morgenen eller til stor fest i weekenden, så ved vi at barnet muligvis vil være træt lidt tidligere eller mere pjevset i løbet af dagen.

Om eftermiddagen sørger vi for at give en tilbagemelding til forældrene om, hvordan dagen har været og om der har været noget ekstraordinært. Er der ikke nogen voksen fra barnets stue til stede, er det teamstuen som tager dialogen med forældrene, eller den der lukker vuggestuen.

Ved at inddrage forældrene i børnenes hverdag i vuggestuen f.eks. fortælle om hvem deres barn leger med, hvad de har brug for at øve og hvad de godt kan lide at spise osv., er det nemmere for forældrene at støtte op om børnenes læring og deres muligheder for at indgå i børnefællesskaber Vi mener, at det er vigtigt at alle ansatte i huset hilser på alle nye forældre. Så nye forældre oplever os som et samlet hus. Dette gør det nemmere for forældre og personale at give og modtage besked, selvom vi ikke er på samme stue.

Forældreperspektiv gruppe

Vi afholder forældremøde to gange om året, hvor der kan være fokus på et generelt tema, som henvender sig til hele forældregruppen, eller der kan være et fokus på den nære hverdag på stuen. Vi har en årlig sommerfest, hvor vuggestuebørnene, deres forældre samt søskende og bedsteforældre er inviteret. Vi oplever, dette giver børnene en oplevelse af sammenhæng mellem institutionslivet og deres liv hjemme.

Vi har ligeledes et julearrangement som foregår på barnets stue.

Vi skriver jævnligt dagbog og sender billeder til forældrene på KBH Barn

Forældreperspektiv individuelt

Vi forventer, af forældrene afsætter tid, når deres barn skal starte i vuggestuen, for at vi kan nå at lære dem og deres barn at kende. Her taler vi om det nye barns spisevaner, søvnrytme osv.

Vi vægter dialogen med forældrene højt, da begge parter har en vigtig viden omkring barnet. Vi er opmærksomme på at fordele vores ressourcer ligeligt imellem de enkelte forældre.

Vi afholder en opstartssamtale med forældrene, når barnet har gået her 3-6 måneder. Der kan altid findes tid til en snak, hvis der opstår et behov.

Vi bestræber os på ikke at lade os afbryde i aktiviteter med børnene, men vi oplever, at det nogle gange kan være nødvendigt.

Når børnene sover, bliver deres sovetid trykket ind i KBH barn, således at forældrene kan se hvornår og hvor meget, deres barn har sovet.

Med udgangspunkt i teorien om "Zonen for nærmeste udvikling" har vi konstant fokus på hvordan, det enkelte barn skal udfordres eller støttes for at lære nye kompetencer. Dette foregår i samarbejde og dialog med forældrene. Vi oplever at forældrene gerne vil gøre brug af vores pædagogiske viden og erfaring. Det handler om at vi har en respektfuld tilgang til forældre omkring deres barn.

Praksisfortælling:

"Det er morgen i vuggestuen. En nyansat medarbejder skal modtage et barn fra nabostuen. Hun kender ikke barnet så godt, og hun kan ikke huske navnet på barnet. Hun henvender sig til faren og siger: "Hej jeg hedder Margrethe, og jeg er lige startet." De hilser. Margrethe kigger på barnet og siger: "Hvem har vi her?" Faren svarer, og herefter starter en dialog mellem far og medarbejder. Medarbejderen fortæller om nogle dagligdags oplevelser hun har haft og har observeret omkring barnet. Dette er med til at gøre afleveringen god og tryk for både barn og far. Efter en lille snak siger far farvel og barnet sidder hos Margrethe."

Praksisfortælling:

"En dreng på 1,8 år skal afleveres i vuggestuen mandag morgen. Han klynger sig til sin mors ben, da han kommer ind på stuen. Mor fortæller den voksne på stuen, at drengen har været til stor familie-fest i Jylland og har kørt i tog frem og tilbage. Mor siger, at han nok er lidt træt." De voksne på stuen har nu fået en vigtig viden om at drengen muligvis er træt og skal puttes tidligt, samtidig har de fået nogle vigtige ord og emner, som de kan samtale med drengen om i løbet af dagen.

Praksisfortælling:

"Et barn på 2,2 år bliver hver dag transporteret til vuggestue i klapvogn og derefter båret på armen op ad trapperne og videre ind på stuen.

Vi tager en snak med forældrene om hvor vigtigt det er for barnets motoriske udvikling selv at kunne mestre trapperne og gangen ind til stuen selv og ikke mindst hvad det betyder for barnets selvværd at kunne dette. Vi fortæller også vigtigheden i at kunne gå selv når vi går tur både i vuggestuen, men også når barnet starter i børnehave.

Nu kommer barnet selv gående ind i vuggestuen."

Kommunikation og sprog

“Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Filosofvængets vuggestue understøtter det pædagogiske læringsmiljø i forhold til børnenes kommunikation og sprog ved at:

Vi arbejder bl.a. ud fra et årshjul med fælles aktiviteter som har faste temaer over længere perioder, som stuen og aktiviteter indrettes efter. Derved fokuseres sprogindsatsen, muliggør dialog og skærper interessen for nye ord.

Vores fysiske indretning understøtter børnenes sproglige udvikling ved at have alderssvarende læsemateriale.

Alle børn deltager i samling og tilbydes bl.a. dialogisk læsning i små grupper. Således har personalet mulighed for at arbejde fokuseret på børns eventuelle udfordringer og generelle udvikling. Dette er planlagte aktiviteter der knytter sig til det aktuelle tema.

Hele huset er struktureret ud fra en ugeplan så børn tilbydes aktiviteter i mindre grupper i løbet af ugen. Dette understøtter at alle børn opnår erfaringer med at sprogliggøre og kommunikere tanker, behov og ideer.

Personalet har fokus på sprogstrategier og egen rolle i aktiviteterne som eksempelvis, at følge børnenes interesse, fem turtagniger i dialogen, der udvider dialogen, og stille åbne og undrende spørgsmål.

Da personalet er rollemodeller for dialog og samtaler er vi opmærksomme på at møde børnene med respekt og omsorg i dagligdagens dialoger, da sproget bl.a. danner grundlag for barnets sociale relationer, eget selvbillede samt nysgerrighed på omverdenen.

Vi bruger sproget aktivt, ved hele tiden sætte ord på handling, i puslesituationer, hvor barnets ben løftes og ved maden, hvor den f.eks. beskrives som kold eller varmt, understøttet af mimik. Hvis forældrene i forbindelse med indkøringssamtaler, fortæller at de bruger "baby tegn" eller lign. Forsøger vi, alt efter tilgængelighed, at følge op på det og bruge det i vores kommunikation med barnet.

Det pædagogiske personale følger barnets spor. Hvad har barnet opmærksomhed på i legen eller ved højtlesning? Vi bruger turtagning med pauser, hvor barnet har tid til at sætte ord på oplevelsen, og de tanker det sætter i gang.

Vi organiserer os i legezoner, hvor vi har fokus på det enkelte barn/ børnegruppen, opfordrer dem til at sætte ord på eller vise det, de oplever. De voksne viser interesse med deres kropssprog, er vendt mod situationen, deres mimik, smilende, anerkendende, og de spørge ind til oplevelsen/ forløbet med åbne spørgsmål, f.eks. Hvor skal denne her hen? Hvad skete der så?

Sang er en del af hverdagen og benyttes f.eks. til at stimulere børnenes sproglige kompetencer. Vi holder samling og benytter 'sangkufferter', der giver de mindste børn mulighed for at kommunikere med fagter og de større børn med verbale ord, når de vælger en sang.

Ligeledes har bøger betydning og bruges til højtlesning, emnearbejde og dialogisk læsning.

Vi har et sprogudvalg i institutionen, rep. med en pædagog fra hvert team, som indhenter den sidste nye viden fra sprogområdet, deler dette blandt sine kollegaer og f.eks. udfærdiger sproglige pædagogiske redskaber som det pædagogiske personale kan benytte sig af i dagligdagens praksis, som f.eks. sprogkufferter. Der er et sprogetværk i klyngen, hvor en fra sprogudvalget deltager. Her kan der primært deles viden, gives sparring og inspirerer hinanden.

Krop, sanser og bevægelse

“Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Filosofvængets vuggestue understøtter det pædagogiske læringsmiljø i forhold til børnenes udvikling af krop, sanser og bevægelse ved at:

Børnene tilbydes både indendørs og udendørs aktiviteter hvor de har mulighed for at udforske og eksperimentere med forskellige måder at bruge kroppen på.

Vi har faste aldersinddelte bevægelsesgrupper, som udfordrer børnenes motoriske udvikling. Børnene mødes på tværs af huset og arbejder ud fra nogle strukturerede legeaktiviteter. Legeaktiviteterne gentages og tager udgangspunkt i det enkelte barns udvikling samt gruppens udviklingsbehov. Legeaktiviteterne har fokus på elementer med både lav-og høj intensitet.

Ved at mødes i grupper spejler børnene hinanden og de voksne, oplever fællesskab og tilknytning ved bevægelse og berøring.

Måltiderne bruges som læringszoner, hvor børnene udforsker deres smagssans, deres kendskab til forskellige konsistens og dufte, samt at de oplever at få dækket deres behov for mad og drikke. De er selv aktive i måltidet og oplever at mestre selv at hælde op. De bruger deres fysik og koordinations evne, når de selv kravler op og ned ad skamlerne, de oplever selv at "kunne".

At kunne bruge kroppen, sanse og bevæge sig i vuggestuen er med til at styrke børnene fysiske, psykiske, kognitive samt sociale udvikling. Gennem leg med krop, sanser og bevægelse i fokus lærer og udvikler barnet bla. at mærke sig selv, udtrykke sig og forstå sig selv, tænke sig om og samarbejde med andre. Derved dannes broen mellem temaerne krop, sanser og bevægelse samt sprog og kommunikation. Legen skal være en lystbaseret aktivitet, der bærer mening i sig selv. Leg skal være en god oplevelse som alle børn kan deltage i – derfor arbejder vi også med at have pædagogiske bagdøre i aktiviteter og legesituationer.

Vi bruger kropslig, såvel som verbal kontakt, til at justere børnenes følelser. personalet holder om børnene, i det omfang børnene vil det, og bruger en rolig stemmeføring, når børnene er kede af det.

I dagligdagens rutiner opfordres børnene til selvhjulpethed såsom at tage sko af, hente ble og kravle op/ ned for at stimulere og gøre bevægelse til en naturlig del af hverdagen. Børnene får erfaringer med egne krops kundskaber og får styrket selvværd.

I ugens planlagte aktiviteter er der også fokus på sanselige, fysiske og taktile oplevelser der stimulerer barnets bevægelses glæde. Eksempelsvis kan stuen indrettes til forhindringsbane eller stuegulvet kan anvendes til at male på stort lærred hvor kroppen bruges som redskab til kreativ, kropslig udfoldelse.

Vi har børn fra alle husets stuer med i Dansekapellet fra oktober-april en gang om ugen, hvor vi laver forskellige legeaktiviteter, hvor vi stimulerer børnenes motoriske, sanselige, personlige og sociale kompetencer. Vi bruger vores eget lokale i vores kælder, hvor vi har mulighed for fysisk udfoldelse på ugentlig basis, med samme fokus som beskrevet ovenstående. Det er så i mindre grupper, hvor en stue og team kan gå sammen.

Da vi er et hus i tre etager, opfordrer vi alle, både børn og voksne, til at benytte trapperne i stedet for elevatoren. De mindste børn kravler på trinnene og de ældre går med en voksen i hånden eller selv ved at holde i gelænderet.

Det pædagogiske personale bruger de forskellige læringsmiljøer på legepladsen. Sandkasserne bruges som en afgrænset zone, hvor der eksperimenteres med at mærke, føle, kaste og bygge med sandet. Der går evt. balancegang rundt på kanten, enten med en voksen i hånden eller alene. Cykler / løbecyklar og "motorcykler" bliver brugt til at opnå nye færdigheder, eksperimenterer med fart og balanceevnen. Gyngen bruges til at stimulere vestibulærsansen hos børnene, samt til at hjælpe med at give børnene en mulighed for at skubbe noget, når de f.eks. gynger hinanden. Legepladsens bakker hjælper børnene med at udvikle deres grovmotorik.

Overgangene fra og til legepladsen udgør et læringsmiljø, hvor børnene øver sig i selv at tage tøj på og finde deres garderobe plads.

Natur, udeliv og science

“Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Filosofvængets vuggestue understøtter det pædagogiske læringsmiljø i forhold til at børne gør sig erfaringer med natur, udeliv og science ved at:

At alle børn får konkrete erfaringer med naturen som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske og undersøge. Vi benytter os af lokalmiljøet hvor vi særligt besøger blandt andet Utterslev Mose og Bispebjerg kirkegård – både på gåtur og i ladcykel.

Det pædagogiske personale guider børnene, ved at præsentere planter og afgrøder på legepladserne, samt giver børnene mulighed for at benytte sanserne ved at smage på og dufte til. Det pædagogiske personale lytter til børnenes spørgsmål og understøtter børnenes oplevelser med åbne spørgsmål, som i eksemplet fra “kommunikation og sprog”.

Legepladsen har flere grønne områder med højt og lavt buskads, der fungerer som læringsmiljø og understøtter børnenes erfaring med mindre dyr, så som insekter, biller, sommerfugle og snegle. Det pædagogiske personale lytter interesseret og opmærksomt, når børnene viser dem, hvad de har fundet, enten på eget initiativ eller som led i et pædagogisk styret forløb.

Legepladserne giver mulighed for at børnene kan udforske forskellige beplantninger, smage på bær og frugter samt øve motorik ved at gå på forskellige underlag. Det er dermed en stor sanseoplevelse samt en mulighed for børnene til at opleve naturen på egen krop.

Det pædagogiske personale er dagligt på legepladsen med en større gruppe børn, de tager også på tur i på kirkegården og ved mosen. Læringsmiljøet skabes for at give børnene kendskab til forskellige natur- og vejrfænomener ex. løvfald, dufte, sol, regn og sne samt at opleve dem på egen krop.

Vi har fokus på disse læringsmiljøer så børnene har mulighed for at observere og aktivt undersøge blandt andet vejrfænomener og naturens elementer. Eks. kan en samling omkring sangen "Mariehønen Evigglad" konkretiseres og lede til samtale i leg med regnvej i form af en regntøj og paraply. De voksne er rollemodeller for børnenes deltagelse, nysgerrighed og engagement.

Vi vægter højt at være ude hele året rundt i alt slags vejr så børnene får erfaringer med naturen under forskellige årstider og vejrforhold. Naturen fylder særligt meget om sommeren i årshjulet, så her ses aktiviteter som plantedag, hvor børnene får jord under neglene når der plantes og følger planternes vækst, som til sidst høstes og eventuelt smages. Vi har æbletræer, hvor der f.eks. kan samles æbler, hvor børnene bagefter smager æbler og får æblegrød, eller de kan tage æbler med hjem sammen med deres forældre. Vi har også haft fokus på skrald og genbrugskultur.

Vi tager hvert år på Bondegårdstur i Slangstrup, hvor børnene kan se en del Bondegårdsdyr, fodre og røre dem. Vi har temaet Bondegård som en del af forberedelsen, hvor der bliver læst bøger, vist billeder, set gamle besøg fra Bondegården og f.eks. hængt laminerede billeder Bondegårdsdyr op på legepladsen. Efter turen bliver der kigget på de billeder der er taget og snakket om turen, og til slut hænges billederne ind i billedrammer.

Vi leger med de digitale redskaber inde og ude blandt andet via ipad, fotos og videoer.

Vi lægger vægt på at både børn og voksne tør give sig hen i legen, have en undersøgende tilgang til husets digitale redskaber dvs. ipads og processen er vigtigere end et eventuelt produkt.

Kultur, æstetik og fællesskab

“Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Filosofvængets vuggestue understøtter det pædagogiske læringsmiljø i forhold til børnenes erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab ved at:

Børnene deltager i mange forskellige former for ligeværdige fællesskaber.

Kulturelle baggrunde, normer, traditioner samt forskellige værdier anses af os som en vigtig del af barnets udvikling af identitet, dannelse og tilhørsforhold. Derfor er det et grundlæggende ønske at respektere og facilitere aktiviteter og tilbud der skaber fællesskab og har værdi for den enkelte og dens familie. F.eks. respekteres at der er forskellige måder at fejre fødselsdag – vi tager udgangspunkt i den enkelte families ønske. Dog sikrer vi at alle børn kan deltage og eventuelt mad overholder husets kostpolitik.

Børnene præsenteres for forskellige traditioner der er aktuelle for børnegruppen, med fokus på disse vi har et ønske om, bygge bro og forståelse internt mellem kulturer og livsværdier for både børn og voksne.

Det pædagogiske læringsmiljø understøtter at alle har mulighed for at stifte bekendtskab med forskellige kulturelle oplevelser.

Vi har aktiviteter og traditioner, der understøtter børnenes oplevelse af diversiteten i forskellige baggrunde, traditioner og værdier. Dette giver mulighed for børnenes egen deltagelse og derved udfolde deres engagement, kreativitet, selvforståelse og nysgerrighed på omverdenen.

I vores hverdag sættes aktiviteter i gang der stimulerer sanserne, fantasien og kreativiteten i et æstetisk børnemiljø. F.eks. har børnene oplevet prøvesmagning af surt/sødt/salt eller sanseleg, hvor forskellige typer af mad, sand og vand skulle børnene i berøring med.

De voksne er opmærksomme på forskellige behov blandt børnene, og således har de mulighed for at deltage aktivt eller som tilskuere i aktiviteterne. Den voksnes engagement er vigtig da det smitter af på børnenes virkelyst. Det kulturelle aspekt er også medtænkt i årshjulet og er automatisk en del af de planlagte pædagogiske aktiviteter.

I spisesituationer fordeler børnene sig i mindre grupper, med hver sin voksen. Her oplever børnene et fællesskab, hvor de sammen kan opleve måltidet via deres sanser, madens smag, konsistens, lugt, koldt og varmt, og kan dele deres oplevelse med de andre børn. De ser en ligeværdig voksen, der tager del i måltidet, og som også deler deres oplevelser. Ex. barnet der udbryder; "det er stærkt".... pædagogen smilende anerkende "ja... men jeg syntes det smager godt"..... barnet "ja!"

Biblioteksbesøg, teater, Dansekapellet, Grundtvigskirken, andre daginstitutioner, højtider og traditioner som jul, fastelavn, påske, pyjamasfest, Bondegårdstur, sommerfest og fødselsdage, herunder Filosofvængets egen. Aktiviteter som "farve-ugen", kreative projekter som andre lege, som giver børnene mulighed for at genskabe 'voksenkultur' - lave mad i køkken, køre i tog, sejle, putte/passe babyer, reparere ting med værktøj, tage på indkøb, hænge vasketøj op, lege læge mm.

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Klyngen

For at sikre at Personalet kommer rundt om alle børnenes udvikling, bruger vi forskellige former for data. To gange om året vurderer vi børnenes trivsel i TOPI, vi sprogvurderer alle børn når de er 3, 4 og 5 år. Vi har to Marte Mao uddannede pædagoger ansat i klyngen, som kan arbejde med denne metode til, at udvikle det pædagogiske læringsmiljø og se på interaktionen mellem de voksne og børnene og vi udarbejder handleplaner med brug af SMTTE-modellen.

I ledelsen arbejder vi systematisk og kontinuerligt med udvikling og evaluering af praksis via en metode, vi i teamet har døbt ”ROS”., som står for Refleksion, Observation og Systematik.

Vi bruger SMTTE - modellen til at stille skarpt på et udviklingsområde i forhold til f.eks. tilsynsrapport eller hvad selvevalueringen af læreplanen har peget på. Dette sker i samarbejde med medarbejderne.

SMTTE-modellen udfylder vi sammen med medarbejderne, hvorefter der arbejdes målrettet med de mål og tiltag som er sat. Lederne kommer ud og observere

praksis, hvorefter ledelse og medarbejdere sammen reflekterer over de observationer som er foretaget og derfra justeres praksis efter behov i forhold til målet i SMTTE-modellen.

I Filosofvænget vuggestue arbejdes konkret med evalueringspraksis på følgende måde:

Hver 14 dag holdes der stuemøde, hvor alle medarbejdere på stuen deltager og en gang om mdr. teammøde, hvor det er det uddannede personale der deltager. Dagsordenen er børnenes udvikling og tiltag i forhold til individet og børnegruppen.

I disse mødesforaer er der indlagt faglig sparring hvor faglige udfordringer og iværksatte tiltag evalueres og udvikles. Pædagogisk leder deltager i stue og teammøder med jævne mellemrum for at støtte op om den systematiske indsats for at iværksatte tiltag evalueres og udvikles.

Vores pædagogiske personale forholder sig til det enkelte barns trivsel, laver uge/mdr. planer og følger op på eventuelle handleplaner eller faglige fokusområder. Det er også her at TOPI bliver lavet. Det er pædagogerne som udfærdiger TOPI, og vi har afsat to hele p-møder, hvor alle pædagogerne mødes i deres team og deler deres observationer og oplevelse af børnenes trivsel og udvikling. Medhjælperne bliver også inddraget i deres observationer af børnenes trivsel og udvikling.

Vi har løbende fokus på evaluering. F.eks. tages der udgangspunkt i praksisfortælling, som der kan vendes med sine kollegaer og gives feedback på, og så sætte nye handlinger i værk. Og i dagligdagens dialog er der også en hverdags evaluering, hvor der løbende i løbet af dagen og ugen, tales om de aftaler der er indgået, hvad er det vi ser ske, skulle vi gøre noget andet, hvor er det interessant det som sker nu, hvad ser du ske og hvad oplever du jeg gør, dette er forskellige åbne spørgsmål som er vigtige i den daglige dialog, for at reflektere over sin egen adfærd og sine kollegaers og dele dette.

Denne form for evaluering sker løbende og er en vigtig del af hverdags praksis, for kvalificere det pædagogiske arbejde løbende som en anden metode end mødesforaer.

Vi vil evaluere læreplanerne ved brug af SMTTE modeller ud fra handleplanerne, udarbejdet i materialet, i redskab til selvevaluering, fra styrket pædagogisk læreplan.

Der er blevet udfærdiget handleplaner på p-møderne i alle de arbejdsgrupper der har været sat i værk i forhold til udfærdigelsen af læreplansbeskrivelsen på Filosofvænget, og disse skal ml. 2-3 om året på p-møder evalueres.

Vi har og har haft eksterne fagpersoner som psykolog, talepædagog og sprogkonsulenter ude og observere praksis, hvorefter ledelse og medarbejdere sammen

reflekterer over de observationer som er foretaget og derfra justeres praksis efter behov i forhold til målene. Den pædagogiske leder har gjort det samme, observationer og feedback på stue eller teammøde.

Som forældre kan de forvente at vi inddrager dem i dette arbejde omkring jeres børns trivsel og udvikling, så de løbende vil blive inddraget i vores pædagogiske fokuspunkter omkring deres barn og den gruppe deres barn er en del af.

Vi har et fagligt udvalg pædagogisk råd, bestående af en pædagog fra hver stue, som mødes en gang om mdr. hvor indholdet er fokus på udvikling af den pædagogiske praksis. Der har været emner som kvalificering af ugeplan, dagsorden stue og teammøder, velkomstfolder, indkøring af nye børn og udfærdigelse af årshjul.

Vi har vores tværfaglige samarbejds møder, med støttepædagog, talepædagog, socialrådgiver, sundhedsplejerske og psykolog, hvor vi ca. hver 1.5 måned kan bringe faglige udfordringer op med henblik på at få nye og tværfaglige perspektiver på vores praksis, sparring og udvikling af handleplaner, nye pædagogiske tiltag og evaluering.

I ledelsen arbejder vi systematisk og kontinuerligt med udvikling og evaluering af praksis via en metode, vi i teamet har døbt "ROS"., som står for Refleksion, Observation og Systematik. Denne metode er også blevet brugt i praksis, hvor den pædagogiske leder har været i tæt samarbejde med stuer og det pædagogiske personale, for at udvikle den pædagogiske praksis, f.eks. ud fra der hvor det pædagogiske tilsyn har kaldt på en opmærksomhed. Vi har haft temaer som turtagning og kommunikation ml. børn og voksne, kvalificering af overgange, indretning og organisering af legezoner og rollefordeling ml. de voksne og samspil og relationer med børn og voksne.